

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ШОСТКИНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
денної форми навчання

_____ Проценко О.М.

« ____ » _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОНОМІКА»

напрямок підготовки

6.030504 «Економіка підприємства»

інститут, факультет:

Шосткинський інститут СумДУ,
факультет денної форми навчання

Погоджено: Начальник навчально-методичного відділу _____ Полончук В.О.

Шостка – 2017 р.

Робоча програма з інформаційної економіки для студентів
за напрямом підготовки – 6.030504 «Економіка підприємства»
«01» вересня 2017 року – 10 с.

*Укладена на основі Освітньо-професійної програми та Освітньо-кваліфікаційної характеристики
напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».*

Розробник: Тур О. М., к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та управління

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та управління

Протокол № ____ від. «____» _____ 2017 року

Завідувач кафедри економіки та управління _____

(підпис)

Прожога І. В.

«____» _____ 2017 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5,0 Курсова робота – 1,0	Галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»	Нормативна
	Напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»	
Модулів – 2		Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Курсова робота		Семестр
Загальна кількість годин – 180 год.		4-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 5 год	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	32 год.
		Практичні, семінарські
		32 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		78 год.
		Індивідуальні завдання:
38 год.		
	Вид контролю:	
	ДСК	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 55,2 % (64 год / 116 год).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Інформаційна економіка» є отримання студентами знань, умінь, навичок, необхідних для прийняття господарських рішень щодо розвитку підприємств, організацій, установ в умовах інформаційної економіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є вивчення загальних та окремих питань використання інформаційних факторів в економічній системі.

Місце дисципліни у навчальному процесі. Навчальна дисципліна «Інформаційна економіка» є складовою комплексу економічних дисциплін. Дисципліна пов'язана з такими навчальними курсами, як «Інформаційні системи підприємства», «Основи економічної теорії», «Економіка підприємства», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні закономірності формування виробничих систем інформаційної економіки;

вміти: використати отримані знання для вирішення конкретних задач при оперуванні з інформаційними факторами у сферах виробництва та споживання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інформаційні основи соціально-економічного розвитку.

Тема 1. Інформація як фактор еволюційних процесів.

Поняття інформації, матеріальне і нематеріальне начало буття. Еволюція та підходи до трактування дефініції «інформація». Основні рівні інформаційної реальності та функції інформаційної реальності, які забезпечують існування, взаємозв'язок і розвиток різних сутностей матеріального світу. Інформаційні революції

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [2; 4].

Тема 2. Роль інформаційної компоненти у формуванні і розвитку соціально-економічних систем.

Матеріально-інформаційні передумови розвитку соціально-економічних систем. Поняття розвитку систем. Зовнішнє середовище розвитку. Механізми зворотного зв'язку. Розквіт та деградація систем. Базові чинники формування соціально економічної системи. Природа трансформаційних процесів, що відбуваються у середині базових чинників, які формують контури суспільних формацій. Постнеолітична формація. Індустріальна формація. Інформаційні війни.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [2; 4; 5].

Тема 3. Передумови формування інформаційного суспільства.

Загальні риси інформаційної формації. Постіндустріальне (інформаційне) суспільство. Роль «соціо-». Інформація як базовий чинник суспільного виробництва. Передумови формування інформаційної індустрії. Екологічні проблеми інформаційного суспільства. Біржові індекси.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [4; 5].

Тема 4. Зміст і особливості інформаційної економіки.

Особливості та властивості інформації як компоненти економічної системи. Основні властивості інформаційних товарів. Інформація у широкому значенні. Поняття про інформаційну економіку. Ознаки, що свідчать про початок переходу на якісно новий етап технічного розвитку. Основні особливості інформаційної економіки. Мініатюризація виробництва і розвиток нанотехнологій.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [4; 5].

Тема 5. Людський чинник в умовах інформаційної економіки.

Зміна середовища діяльності людини. Сфери діяльності людини. Інтелектуалізація трудових процесів. Віртуалізація економічного простору. Промислове шпигунство та конкурентна розвідка.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [4; 5].

Тема 6. Економічний зміст інформаційних компонентів виробничих систем.

Інформація як засіб виробництва. Засоби і предмети праці. Інформаційне забезпечення виробничих процесів. Нематеріальні активи: винахід, «ноу-хау», патент, товарний знак, ліцензія, корисна модель, промисловий зразок. Інформація як капітал. Інтелектуальний капітал: людський, структурний і споживчий. Інформація як товар: споживча вартість, мінова вартість і ціна. Економічна оцінка інформаційної продукції. Гудвіл.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [4; 5].

Тема 7. Інформаційні товари.

Класифікація інформаційних товарів. Напрями виробництва інформаційних товарів. Захист інформаційних засобів і охорона прав власності. Економічна інформація.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [4; 5].

Змістовий модуль 2. Соціально-економічні трансформації при переході до інформаційного суспільства.

Тема 8. Зміст соціально-економічних трансформацій.

Сутнісна характеристика трансформаційних процесів соціально-економічних систем. Трансформації у виробничій сфері. Трансформації сфери послуг та оточуючого середовища людини. Зміни економічної парадигми розвитку та політичного устрою держави. Трансформації в соціально-культурній сфері.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [1; 4; 5].

Тема 9. Формування механізмів управління соціально-економічним розвитком при переході до інформаційного суспільства.

Теорія управління розвитком відкритих стаціонарних систем. Стратегія інноваційної експансії розвитку соціально-економічних систем. Позитивна мотивація та нелінійне мислення як невід'ємні компоненти прогресивного соціально-економічного розвитку. Біфуркаційні механізми розвитку соціально-економічних систем: сутність та необхідність реалізації.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [3; 4; 5].

Тема 10. Розвиток соціальної пам'яті.

Сутність соціальної пам'яті. Функції соціальної пам'яті. Детермінанти соціальної пам'яті. Проблеми розвитку систем соціальної пам'яті в Україні.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [4; 5].

Тема 11. Посилення індивідуального самоуправління та самоорганізації систем.

Посилення та активізація індивідуального управлінського потенціалу. Сутнісна характеристика механізмів самоорганізації соціально-економічних систем. Екосистемна організація соціально-економічних структур.

Література основна: [1; 2; 3].

Література допоміжна: [4; 5].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	Денна форма/ Заочна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Інформаційні основи соціально-економічного розвитку. Соціально-економічні трансформації при переході до інформаційного суспільства.						
Тема 1. Інформація як фактор еволюційних процесів.	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Роль інформаційної компоненти у формуванні і розвитку соціально-економічних систем.	11	2	2	-	-	7
Тема 3. Передумови формування інформаційного суспільства.	13	3	3	-	-	7
Тема 4. Зміст і особливості інформаційної економіки.	13	3	3	-	-	7
Тема 5. Людський чинник в умовах інформаційної економіки.	14	3	3	-	-	8
Тема 6. Економічний зміст інформаційних компонентів виробничих систем.	14	3	3	-	-	8
Усього годин за I модульний цикл	75	16	16	-	-	43
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Соціально-економічні трансформації при переході до інформаційного суспільства.						
Тема 7. Інформаційні товари.	26	4	4	-	11	7
Тема 8. Зміст соціально-економічних трансформацій.	19	3	3	-	6	7
Тема 9. Формування механізмів управління соціально-економічним розвитком при переході до інформаційного суспільства.	20	3	3	-	7	7
Тема 10. Розвиток соціальної пам'яті.	20	3	3	-	7	7
Тема 11. Посилення індивідуального самоуправління та самоорганізації систем.	20	3	3	-	7	7
Усього годин за II модульний цикл	105	16	16	-	38	35
Усього годин	180	32	32	-	38	78

5. Темі семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	Інформація як фактор еволюційних процесів.	2
2	Роль інформаційної компоненти у формуванні і розвитку соціально-економічних систем.	2
3	Передумови формування інформаційного суспільства.	3
4	Зміст і особливості інформаційної економіки.	3
5	Людський чинник в умовах інформаційної економіки.	3
6	Економічний зміст інформаційних компонентів виробничих систем.	3
Модуль 2		
7	Інформаційні товари.	4
8	Зміст соціально-економічних трансформацій.	3
9	Формування механізмів управління соціально-економічним розвитком при переході до інформаційного суспільства.	3
10	Розвиток соціальної пам'яті.	3
11	Посилення індивідуального самоуправління та самоорганізації систем.	3
Разом		32

Практичне заняття складається з контрольної роботи або тестування з теоретичного матеріалу, вирішення ситуаційних завдань, обговорення актуальних проблем теорії та практики, виконання творчих індивідуальних завдань тощо.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інформаційні революції	6
2	Інформаційні війни.	7
3	Біржові індекси	7
4	Мініатюризація виробництва і розвиток нанотехнологій	7
5	Промислове шпигунство та конкурентна розвідка	8
6	Економічна оцінка інформаційної продукції. Гудвіл	8
7	Світовий досвід щодо захисту і охорони прав власності	7
8	Трансформації політичного устрою в Україні та світі	7
9	Адаптаційні механізми розвитку соціально-економічних систем.	7
10	Особливості розвитку систем соціальної пам'яті в Україні та світі	7
11	Значення інформації в процесах самоуправління та самоорганізації соціально-економічних систем	7
Разом		78
Виконання курсової роботи		30

7. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено написання кожним студентом денної форми навчання курсової роботи яка складається з:

1. Теоретичної частини, що структурно складається з двох розділів. В теоретичній частині наводяться основні положення, методи і системи у сфері організації інформаційного бізнесу, випуску та розповсюдження інформаційних товарів, огляд методів оцінки роботи інформаційного бізнесу або особливостей організаційного процесу виробництва та надання інформаційних товарів споживачам, дослідження особливостей ціноутворення на інформаційні товари.

2. Практичної частини, що структурно складається з одного розділу. Дана частина містить комплексний розрахунок економічних показників стану та динаміки розвитку інформаційного бізнесу, виявлення недоліків та переваг розвитку інформаційного бізнесу, пошук оптимальних траєкторій розвитку інформаційного бізнесу на підставі здійсненої оцінки. Визначення цінової політики, щодо просування інформаційних товарів на ринку. Оцінка стратегій розвитку інформаційного бізнесу, маркетингових стратегій тощо.

Курсова робота повинна бути здана на кафедру для перевірки викладачем не пізніше четвертої неділі 4-ого модульного циклу. Курсова робота оцінюється в 100 балів із обов'язковим її захистом. За умови невчасного подання курсової роботи загальна сума балів знижується на 20 %.

Перелік орієнтовних тем для написання курсової роботи з предмету «Інформаційна економіка»

1. Роль інформації в соціально-економічному розвитку регіонів України.
2. Інформація, як основа економічного розвитку підприємства (на прикладі...).
3. Оцінка інформаційного забезпечення розвитку підприємства.
4. Оцінка ефективності використання математичних моделей у діяльності підприємства.
5. Розроблення напрямів упровадження систем обробки інформації на підприємстві (на прикладі...).

6. Оцінка ефективності інформаційних систем та технологій підприємства.
7. Фінансова інформація, як основа прийняття управлінських рішень в інвестиційній діяльності підприємства.
8. Методи економічної оцінки інформаційної продукції в малому та середньому бізнесі.
10. Особливості ведення міжнародного інформаційного бізнесу.
11. Інформаційний бізнес і тенденції його розвитку в Україні.
12. Особливості розробки цінової політики в інформаційному бізнесі.
13. Оцінка систем управління витратами в інформаційному бізнесі.
13. Особливості організації маркетингової діяльності в інформаційному бізнесі.
14. Етапи еволюції та трансформації інформаційних товарів (на прикладі...).
15. Методи оцінки гудвілу, як особливого нематеріального активу підприємства.

8. Методи навчання

Лекції: докладне викладення навчального матеріалу із застосуванням мультимедійного проектору, оглядові лекції з використанням опорного конспекту, лекції-дискусії, лекції з помилками тощо.

Практичні заняття: вирішення багатоваріантних задач на основі розрахунків на прикладі найпростіших завдань, розв'язання тестових завдань, представлення студентами доповідей за індивідуальними темами, написання модульних контролів, робота над індивідуальними завданнями.

9. Методи контролю

Тестування, співбесіда з проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, виконання практичних творчих завдань з питань організації та розвитку бізнесу, розв'язання задач, написання рефератів, підготовка докладів тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний модульний контроль

Поточне тестування та самостійна робота													ДСК	Сума
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	A1	T7	T8	T9	T10	T11	A2	40	100
2	2	2	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15		

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів, A1, A2 – атестації за модулями.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Інформаційна економіка / конспект лекцій та методичні вказівки для студентів спеціальності 6.030504 / укладач Ю. М. Дерев'яно. – Суми : Сумський державний університет, 2011. – 94с.

11. Рекомендована література Базова

№ з/п	Назва	Наявна кількість прим.	Вид
1	Мельник Л. Г. Экономика информации и информационные системы предприятия : учебное пособие / Л. Г. Мельник, С. Н. Ильяшенко, В. А. Касьяненко. – Сумы : Университетская книга, 2004. – 400 с.	10	Підручник
2	Социально-экономические проблемы информационного общества ; под ред. д.э.н., проф. Л. Г. Мельника. – Сумы : Университетская книга, 2005. – 430 с.	5	Підручник

Допоміжна

1 Мельник Л. Г. Информационная экономика : учебное пособие / Л. Г. Мельник. – Сумы : Университетская книга, 2003. – 288 с.

2 Нижегородцев Р. М. Информационная экономика. Взгляд в Зазеркалье. Техно-экономическая динамика кризисной экономики России. / Р. М. Нижегородцев. – Книга 3. – Москва – Кострома, 2002. – 170 с.

3 Нижегородцев Р. М. Информационная экономика. Информационная Вселенная. Информационные основы экономического роста / Р. М. Нижегородцев. – Книга 1. – Москва – Кострома, 2002. – 163 с.

4 Нижегородцев Р. М. Информационная экономика. Управление беспорядком. Экономические основы производства и обращения информации / Р. М. Нижегородцев. – Книга 2. – Москва – Кострома, 2002. – 173 с.

5 Социально-экономические проблемы информационного общества [Текст] : монография / Под ред. Л. Г. Мельника, М. В. Брюханова. — Вып.2. — Сумы : Университетская книга, 2010. — 896 с.

6 Чухно, А. А. Інституціонально-інформаційна економіка [Текст] : підручник / А. А. Чухно, П. М. Леоненко, П. І. Юхименко. — К. : Знання, 2010. — 687 с.

Розробник програми

к.е.н., ст. викладач О. М. Тур

Завідувач кафедри ЕУ

к.е.н., ст. викладач І. В. Прожога

РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕГЛЯДУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

Робоча програма перезатверджена на 20__/20__ навчальний рік (без змін).

Протокол № __ від “__” _____ 20__ року.

Завідувач кафедри ЕУ

к.е.н., ст. викладач І. В. Прожога

РОБОЧИЙ РЕГЛАМЕНТ

МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІНФОРМАЦІЙНА ЕКОНОМІКА»

1. Структура навчальної дисципліни: загальний обсяг 150/5,0 кред.; лк. – 32 год./16; пр. – 32 год./16; дск.

2. Організація навчального процесу: семестрів викладання – 1; модульних циклів – 2.

3. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: R = 100 балів.

4. Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

а) виконання завдань на практичних заняттях (максимально 30 балів) – поточні перевірки теоретичного матеріалу (письмове тестування, усне опитування). Всього 16 практичних занять (при позитивному оцінюванні) – від 1,13 до 1,87 балів кожне)

б) складання комплексних письмових модульних контролів – всього 30 балів:

1-й модульний контроль – 15 балів:

- тестування (при позитивному оцінюванні) – від 9 до 15 балів;

2-й модульний контроль – 15 балів:

- тестування, теоретичні питання (при позитивному оцінюванні) – від 9 до 15 балів;

5. Підсумок рейтингових балів за модульними циклами (при позитивному оцінюванні):

1-ий модульний цикл: (16 лк., 16 пр., модульний контроль) – **18,0...30,0 балів;**

2-ий модульний цикл: (16 лк., 16 пр., модульний контроль) – **18,0...30,0 балів.**

6. Умови ліквідації заборгованості з поточної роботи: перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці (менше зазначеної в п. 5), проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного, позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

7. ІРС за розкладом занять використовуються для виконання індивідуальних завдань студентами (в тому числі за призначенням викладача) та робіт за п. 4 та п. 6.

8. Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.	5 (відмінно)	$90 \leq RD < 100$
B	Добре – вище середнього рівня з кількома помилками.	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Задовільно – виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Незадовільно – можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Незадовільно – необхідний повторний курс навчальної дисципліни .		$RD < 35$

- Студент, який протягом навчального періоду виконав всі заплановані види навчальної роботи і набрав кількість балів яка відповідає позитивній оцінці, допускається до складання ДСК. Складання ДСК з метою підвищення позитивної оцінки не здійснюється.

- При отриманні студентом за підсумками складання ДСК балів в межах $35 \leq RD < 59$ він повинен скласти захід підсумкового семестрового контролю (ПСК). Студент має право на два складання ПСК: викладачу і комісії. При успішному складанні ПСК виставляється оцінка «E - задовільно».

Студенти, які мають рейтинговий бал за семестр менше 35 до заходу додаткового семестрового контролю (ДСК) не допускаються і отримують оцінку «F - незадовільно» і їм призначається повторне вивчення дисципліни. У разі неуспішного повторного вивчення дисципліни студент відраховується з ВНЗ.

Лектор потоку _____ к.е.н., ст. викладач Тур О.М.

Завідувач кафедри ЕУ _____ к.е.н., ст. викладач І. В. Прожога

«_____» _____ 2017 р.